

**Παρέμβαση Υφυπουργού παρά τω Προέδρω,
κ. Κωνσταντίνου Πετρίδη
σε Εκδήλωση του Ινστιτούτου Περιβάλλοντος και
Αειφόρου Ανάπτυξης**

«Γραφειοκρατία – Κωλυσιεργία στην Αειφόρο Ανάπτυξη;»

25 Φεβρουαρίου 2015

Τί είναι γραφειοκρατία?

Είναι το **σύνολο** των κανονισμών, των νομοθεσιών, των διαδικασιών, των ελέγχων. Που ορίζουν την καθημερινή μας ζωή, το πώς λειτουργεί η οικονομική δραστηριότητα, η κάθε μας πράξη.

Όταν αυτό το πλαίσιο δημιουργεί **αδικαιολόγητες** καθυστερήσεις και **ταλαιπωρία**, τότε η γραφειοκρατία αποκτά αρνητικό συνειρμό.

Είναι τότε που το **κράτος μετατρέπεται** από προστάτη και υπηρέτη της κοινωνίας σε τιμωρό του.

Σπάνια συμφωνώ με τον Μάρξ αλλά εδώ θα συμφωνήσω. Σύμφωνα με τον Μαρξισμό η **γραφειοκρατία είναι ένας μηχανισμός** μέσω του οποίου **η άρχουσα τάξη** (την ονομάζει αστική) διατηρεί και προασπίζεται τα συμφέροντα της. Αποτελεί δε ένα είδος **αυτάρκους συντεχνίας** που έχει την τάση να αυτονομείται από την υπόλοιπη κοινωνία και **κρατά το κράτος σε καθεστώς αιχμαλωσίας**.

Νεομαρξιστές όπως ο Ραλφ Μίλιμπαντ τονίζουν την ικανότητα των παλαιότερων δημοσίων υπαλλήλων στο να λειτουργούν σαν μια συντηρητική ομάδα, η οποία φιλτράρει ή και μπλοκάρει ριζοσπαστικές πρωτοβουλίες των υπουργών και των κυβερνήσεων.

Η κλασική φιλελεύθερη σχολή σκέψης θεωρεί την γραφειοκρατία ως **μέσο διόγκωσης της κυβέρνησης** που δημιουργεί την ικανότητα σε διορισμένους να επηρεάζουν σημαντικά τη διαδικασία λήψης και εφαρμογής των πολιτικών αποφάσεων.

Δημιουργεί δε μια δημόσια διοίκηση η οποία είναι **ευάλωτη στην ιδιοτέλεια και στην διαφθορά** και από όργανο εξυπηρέτησης των συλλογικών συμφερόντων μετατρέπεται σε **δυσλειτουργικό μηχανισμό ικανοποίησης ιδιοτελών σκοπών**.

Γιατί τα λέω αυτά; Όχι για να κάνουμε μια φιλοσοφική συζήτηση. Αλλά για να κάνετε τους δικούς σας συνειρμούς. Με βάση τη δική σας πείρα.

Δεν είναι έτσι που κτίζονται τα **βασίλεια** και τα κατεστημένα;

Δεν είναι έτσι που συχνά πολίτες, ή επιχειρήσεις για να διεκπεραιώσουν γρήγορα τα συχνά δίκαια αιτήματα τους επιζητούν το **‘μέσον’**? Σε αυτούς που έχουν την δύναμη να επηρεάσουν ή να παρακάμψουν το σύστημα;

Η γραφειοκρατία δεν αποτελεί δύναμη για κάποιους, και κατ' επέκταση δεν αποτελεί ένα κομμάτι της εν δυνάμει συστημικής διαφθοράς που ταλαιπωρεί τον τόπο?

Στην Κύπρο **από το 1960** κτίζουμε μηχανισμούς, κανονισμούς, νομοθεσίες, διαδικασίες, ελέγχους. Κανείς δεν γνωρίζει καν ποιες και πόσες είναι οι διαδικασίες του κράτους.

Ποια η λογική? Η προστασία της κοινωνίας. Συχνά όμως το ρυθμιστικό πλαίσιο έχει καταστήσει ένα τερατούργημα που αντί να προστατεύει την κοινωνία την ταλαιπωρεί. Που μπλοκάρει ή στην καλύτερη περίπτωση καθυστερεί τα πάντα.

Δεν θα κάνω αναφορά σε συγκεκριμένους **δείκτες ανταγωνιστικότητας** πόσο η γραφειοκρατία κοστίζει στην ανάπτυξη.

Σημασία έχει ότι ενώ εδώ και 55 χρόνια δημιουργούμε γραφειοκρατία, **ποτέ μέχρι σήμερα** δεν έχει αναληφθεί καμία συντονισμένη **πολιτική και τεχνοκρατική** πρωτοβουλία για εκσυγχρονισμό και απλοποίηση προς όφελος της κοινωνίας.

Θα μου πείτε, καλή η περιγραφή των προβλημάτων, αλλά **τι κάνετε** ως κυβέρνηση

Θα σας πω. Αυτό που **δεν** έκαναν άλλες κυβερνήσεις.

Ακριβώς επειδή η αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας αποτελεί προτεραιότητα αυτής της κυβέρνησης, **η ίδια η Προεδρία** έχει αναλάβει πρωτοβουλία.

Για πρώτη φορά υπάρχει πιστεύω, όχι μόνο η **πραγματική πολιτική βούληση** και μια **συγκεκριμένη ομάδα** που έχει

αποκλειστική αρμοδιότητα τον συντονισμό της απλοποίησης των διαδικασιών και της νομοθεσίας.

Στόχος να εξαλείψουμε ό,τι είναι αντιαναπτυξιακό και που δεν προσφέρει κοινωνική προστασία.

Τι προωθήσαμε μέχρι σήμερα από την Προεδρία σε συνεργασία με τα αρμόδια τμήματα?

Καταγραφή των διαδικασιών

Μπορεί να ακούγεται παράξενο αλλά μέχρι σήμερα δεν γνωρίζουμε ποιές και πόσες είναι η διαδικασίες του κράτους. **Ποτέ δεν έχουν καταγραφεί.** Η καταγραφή όλων των διαδικασιών, όλων των τμημάτων και των Υπηρεσιών του Δημοσίου είναι κάτι που άρχισε να γίνεται για πρώτη φορά, με την καθοδήγηση της Ομάδας της Διοικητικής μεταρρύθμισης της Προεδρίας.

Παράλληλα εντοπίζουμε **ανομοιομορφίες** στον χειρισμό όμοιων διαδικασιών από διαφορετικές υπηρεσίες ή ακόμη των ίδιων των διαδικασιών από τις ίδιες υπηρεσίες σε διαφορετικές πόλεις.

Προχωρούμε τις επόμενες βδομάδες στην **επιλογή του κατάλληλου λογισμικού**, στο οποίο θα καταγράφονται αυτές οι διαδικασίες, κάτι που δεν υπάρχει σήμερα. Έχουμε επίσης τροχειοδρομήσει την σχετική **εκπαίδευση** του προσωπικού του κάθε τμήματος.

Μετά την καταγραφή προχωρούμε στον καθορισμό ομάδας εργασίας για κάθε τμήμα με συμμετοχή και της Προεδρίας. Και η

συνδρομή της Προεδρίας χρειάζεται. Μπορεί πολλά τμήματα να είναι συνεργάσιμα γιατί θεωρούν και αυτοί τους εαυτούς τους **θύματα της γραφειοκρατίας**, αλλά κάποιες άλλες φορές, πιο **συντηρητικά τμήματα** ή λειτουργοί θέλουν να προστατεύσουν τις διαδικασίες και τις αρμοδιότητες που τους δίνουν δύναμη. Το σύστημα δεν μπορεί να αλλάξει από μόνο του, χρειάζεται καθοδήγηση και **εποπτεία**.

Αρχίσαμε ήδη τις **επαφές** με Διευθυντές Τμημάτων και υπηρεσιών του Δημοσίου. Σε πολλές περιπτώσεις απαιτείται και η συνδρομή **εμπειρογνομώνων** που θα φέρουν διεθνή πείρα και γνώση.

Θα πρέπει να γίνει λεπτομερείς **ανάλυση της κάθε διαδικασίας** για να δούμε αν χρειάζεται να καταργηθεί, ή να βελτιωθεί. Στις πλείστες περιπτώσεις η απλοποίηση των διαδικασιών συνεπάγεται και **αλλαγές στη νομοθεσία** και εκεί θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε τη Βουλή.

Βρισκόμαστε στα **τελικά στάδια επιλογής** των τομέων προτεραιότητας ανάλογα και με την σημασία που έχουν για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

Έχω εν συντομία **περιγράψει γραφειοκρατικά** τη βασική διαδικασία που χρειάζεται για την απλοποίηση των διαδικασιών. Είναι μια **μακρά, επίπονη και άχαρη** διαδικασία η οποία θα πάρει χρόνο. Χρειάζεται όμως και άρχισε να γίνεται.

Όμως χρειάστηκε και πολλή δουλειά για να μπορούμε την 1^η του Μάρτη να παρέχουμε από τα ΚΕΠ, και μέσω του αριθμού **1434**

τηλεφωνική πληροφόρηση για τις 97 υπηρεσίες που ήδη προσφέρονται από τα ΚΕΠ. Για να υπάρχει πλέον και **διαδικτυακή πρόσβαση**. Και για να μπορούν να γίνονται δεκτές τηλεφωνικές **αιτήσεις για τις 18** υπηρεσίες.

Θα συνεχίσουμε τη δουλειά, ούτως ώστε στις **αρχές του 2016**, να λειτουργήσει το **Τηλεφωνικό Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη**, που θα παρέχει πληροφόρηση, αλλά και την δυνατότητα υποβολής αιτήσεων και προσωπικής ενημέρωσης για όλες τις διαδικασίες του δημοσίου, **περίπου 500**, που αφορούν πολίτες και επιχειρήσεις.

Πολεοδομικά

Η Προεδρία, ασκώντας ρόλο καταλυτικό, εισηγήθηκε και πέτυχε το συντονισμό των διαφόρων δράσεων. Σε συνεργασία με το ΥΠΕΣ, ετοιμάσθηκε συγκεντρωτικός κατάλογος μεταρρυθμιστικών δράσεων που θα ανακοινωθούν σύντομα.

Επιπλέον, κατόπιν συζητήσεων της Προεδρίας και του ΥΠΕΣ με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συμφωνήθηκε όπως εξασφαλιστεί τεχνική βοήθεια για την **απλοποίηση της διαδικασίας και της νομοθεσίας που διέπει όχι μόνο την έκδοση άδειας οικοδομής** αλλά και της πολεοδομικής άδειας, κάτι το οποίο δεν βρισκόταν στην ατζέντα.

Η φιλοσοφία μας είναι ότι η κεντρική διοίκηση οφείλει πλέον να επικεντρωθεί στον **στρατηγικό και εποπτικό** της ρόλο, παύοντας να εκτελεί καθημερινά **ελέγχους και γραφειοκρατικές αρμοδιότητες**, οι οποίες στη βάση βέλτιστων πρακτικών, μπορούν **είτε να καταργηθούν** είτε να αναληφθούν από τους **ιδιώτες μελετητές**, με τρόπους που διασφαλίζουν ακόμη καλύτερα την ποιότητα των υπηρεσιών.

Στις συζητήσεις που θα διεξαχθούν τους επόμενους **12 μήνες** σημαντικό ρόλο και λόγο θα έχουν και οι ιδιωτικοί φορείς.

Όπως γνωρίζετε, καμία μεταρρύθμιση δεν μπορεί να κριθεί ολοκληρωμένη, εάν αυτή δεν συνοδεύεται από τις απαραίτητες τομές σε θέματα **ηλεκτρονικής διακυβέρνησης**. Γι αυτό και σημειώνω ότι αρχίζει να υλοποιείται στο Τμήμα Πολεοδομίας το ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα «Ιππόδαμος» που θα ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο του 2017.

Η εφαρμογή αυτού και μόνο του προγράμματος θα μειώσει αισθητά το διοικητικό φόρτο τόσο της κεντρικής διοίκησης, όσο και των ιδιωτών. Θα υπάρχει:

- α) ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων έκδοσης άδειας οικοδομής και πολεοδομικής άδειας,
- β) ηλεκτρονική διαβούλευση των μελετητών με τα εμπλεκόμενα τμήματα
- γ) πρόσβαση σε χωρικές πληροφορίες και άλλα.

Πέραν τούτου η Προεδρία, έχοντας υπόψη της το πρόβλημα της απουσίας σύγχρονων ηλεκτρονικών συστημάτων στις **δημοτικές αρχές**, θα φροντίσει όπως διασφαλίσει την προώθηση και στην τοπική αυτοδιοίκηση αντίστοιχου συστήματος. Αλλά αυτό θα ολοκληρωθεί σε μεταγενέστερο στάδιο.

Τουρισμός

Ένας τομέας στον οποίο δουλεύουμε πυρετωδώς είναι το ρυθμιστικό, διαδικαστικό και ελεγκτικό πλαίσιο που διέπει τον τουρισμό, τον κύριο τομέα της οικονομίας μας. Είναι και αυτό κάτι που γίνεται για **πρώτη φορά**.

Γιατί αναχρονιστικοί κανονισμοί ή διαδικασίες στοιχίζουν στην Κύπρο όχι μόνο διοικητικό κόστος, αλλά τουριστικές αφίξεις, σε θέσεις εργασίας και εισοδήματα.

Δεν είναι τυχαίο που η νέα **Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπό τον Γιούνκερ** έθεσε και αυτή ως πρωτεύοντα μεταρρυθμιστικό και

αναπτυξιακό στόχο την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη μέσω της απλοποίησης του ρυθμιστικού πλαισίου.

Προχωρήσαμε άμεσα στην **συλλογή όλων των νομοθεσιών** και κανονισμών που αφορούν τον τουριστικό τομέα.

Αρχίσαμε τη **διαβούλευση με όλους τους φορείς**, δημόσιους και ιδιωτικούς τους οποίους και προσκαλέσαμε να μετέχουν στη διαδικασία και να καταθέσουν τις δικές τους εισηγήσεις. **Συγκεκριμένες εισηγήσεις και όχι θεωρίες.** Για το ποιοι κανονισμοί, ποια διαδικασία πρέπει να βελτιωθεί και πως, για το τι πρέπει να καταργηθεί, ή για το τι πρέπει να προστεθεί.

Γιατί σε όλες τις χώρες που έκαναν πρόοδο στην αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας και εκσυγχρόνισαν νομοθεσίες, η συνεισφορά της ίδιας της βιομηχανίας ήταν ουσιαστική.

Και αυτό που θα δούμε δεν είναι μόνο οι διαδικασίες και η νομοθεσία. Είναι και το πλαίσιο διακυβέρνησης, και ο επανακαθορισμός του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του ίδιου του ΚΟΤ, του ίδιου του ΥΠΕΕΒΤ, ακόμα και ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα. Είναι μια συνολική μεταρρύθμιση του τουριστικού τομέα που μπορεί να ολοκληρωθεί εντός του έτους.

Νέος Επενδυτικός Νόμος

Δίνουμε έμφαση στη διαμόρφωση ενός πραγματικά φιλικού **επενδυτικού περιβάλλοντος**

Έχει ήδη ξεκινήσει η διαδικασία για **θέσπιση νέου επενδυτικού νόμου** από εμπειρογνώμονες σε συνεργασία και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στόχος η συγκέντρωση, αναθεώρηση, και απλοποίηση του υφιστάμενου διαδικαστικού πλαισίου για την υλοποίηση στρατηγικών επενδύσεων, αλλά και η δημιουργία μιας **ταχείας διαδικασίας για τις Στρατηγικές Επενδύσεις** απαλλαγμένη από την υφιστάμενη γραφειοκρατία.

Δίνοντας μόνο κάποια παραδείγματα στα οποία δουλεύουμε θέλω να καταδείξω ότι ο εκσυγχρονισμός και η αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας δεν είναι εύκολη υπόθεση. Δεν γίνονται ούτε με διοικητικές αποφάσεις ούτε με αποφάσεις του Υπουργικού αλλά με μελέτη και μεταρρυθμίσεις.

Γιατί αυτός ο τόπος υπέφερε πολύ όταν λαμβάνονταν αποφάσεις, χωρίς πλαίσιο και χωρίς ουσία. Όπως για παράδειγμα το one stop shop για τις μεγάλες επενδύσεις του ΥΠΕΕΒΤ, ή το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας που θα έλυσε τα προβλήματα της ανταγωνιστικότητας και γραφειοκρατίας, ή η παραχώρηση φαινομενικών αρμοδιοτήτων στον CIPA για προώθηση των μεγάλων επενδύσεων. Δεν χρειάζεται **περιτύλιγμα και**

ταμπέλλες, αλλά ουσία. Και είναι για την ουσία που αθόρυβα δουλεύουμε.

Σκοπεύουμε να προχωρήσουμε στην απλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου σε πολλούς τομείς, σταδιακά και στοχευμένα. ΓΙ' αυτό και τον **Μάρτιο** έρχονται εμπειρογνώμονες από το **Ηνωμένο Βασίλειο** - μια χώρα με τις καλύτερες ίσως πρακτικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε θέματα βελτίωσης του ρυθμιστικού πλαισίου - για να μας βοηθήσουν στην ετοιμασία ενός ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης.

Έδωσα κάποιες από τις ενδεικτικές δράσεις που προωθούμε, χωρίς να παραγνωρίζω και σημαντικά βήματα που έγιναν μέχρι σήμερα όπως για παράδειγμα η δημιουργία ενός πιο αποτελεσματικού φορολογικού οργανισμού, του **Τμήματος Φορολογίας** αλλά και με προσωπική παρέμβαση του Προέδρου, η **μεταρρύθμιση του Τμήματος Εφόρου Εταιριών** η οποία ολοκληρώνεται σύντομα με σημαντικά οφέλη για όλες τις επιχειρήσεις τόσο τις εγχώριες όσο και τις ξένες που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο.

Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω το εξής:

Οι μεταρρυθμιστικές αλλαγές τέτοιου εύρους και αντίκτυπου δεν μπορούν να υλοποιηθούν **από τη μία μέρα στην άλλη.**

Απαιτούν χρόνο, εμπειρογνωμοσύνη και σοβαρότητα. Απαιτούν επίσης **ρήξη** με κατεστημένα. Αν ήταν εύκολο εγχείρημα θα το είχαν κάνει και άλλοι.

Εμείς δεν δεσμευόμαστε ότι θα εξαλείψουμε την γραφειοκρατία, ούτε λέμε μεγάλα λόγια.

Δουλεύουμε **αθόρυβα και μεθοδικά** και πιστεύουμε ότι θα παραδώσουμε μια Κύπρο λιγότερο γραφειοκρατική και περισσότερο αναπτυξιακή. Γιατί η ανάπτυξη έρχεται πρώτιστα με τη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις, **κάτι που είναι συνώνυμο με την πάταξη της γραφειοκρατίας.**